

**EXTRACT OF HERITAGE STUDY FIELD EVALUATION REPORT
AT EUROPEAN HUMANITIES UNIVERSITY
9 JUNE 2023, NO. SV4-62**

CENTRE FOR QUALITY ASSESSMENT IN HIGHER EDUCATION

EVALUATION REPORT

STUDY FIELD OF

HERITAGE

at European Humanities University (EHU)

Expert panel:

1. Prof. Dr. Christopher Whitehead (panel chairperson), *academic*;
2. Ms. Marianne Lehtimäki, *academic*;
3. Assoc. Prof. Dr. Gudrun Drofn Whitehead, *academic*;
4. Mr. Saulius Rimas, *representative of social partners*;
5. Mr. Imantas Jonas Šimkus, *student representative*.

Evaluation coordinator – Dr. Domantas Markevičius, Austėja Pliupelytė

Report language – English

© Centre for Quality Assessment in Higher Education

Vilnius
2023

Study Field Data

Title of the study programme	<i>European Heritage</i>	<i>Cultural Heritage Development</i>
State code	6121NX076	6111NX065
Type of studies	University studies	University studies
Cycle of studies	First cycle	Second cycle
Mode of study and duration (in years)	Full-time (4 years) Part-time (5 years)	Full-time (1.5 years)
Credit volume	240	90
Qualification degree and (or) professional qualification	Bachelor of Humanities	Master of Humanities
Language of instruction	Russian/Belarusian/English	Russian/Belarusian/English
Minimum education required	Secondary Education	Bachelor Degree
Registration date of the study programme	19.04.2019	19.04.2019

II. GENERAL ASSESSMENT

The **first cycle** of the **Heritage** study field at European Humanities University is given a positive evaluation.

Study field and cycle assessment in points by evaluation areas.

No.	Evaluation Area	Evaluation of an Area in points*
1.	Intended and achieved learning outcomes and curriculum	2
2.	Links between science (art) and studies	2
3.	Student admission and support	2
4.	Teaching and learning, student performance and graduate employment	3
5.	Teaching staff	2
6.	Learning facilities and resources	3
7.	Study quality management and public information	3
Total:		17

*1 (unsatisfactory) - the area does not meet the minimum requirements, there are fundamental shortcomings that prevent the implementation of the field studies.

2 (satisfactory) - the area meets the minimum requirements, and there are fundamental shortcomings that need to be eliminated.

3 (good) - the area is being developed systematically, without any fundamental shortcomings.

4 (very good) - the area is evaluated very well in the national context and internationally, without any shortcomings;

5 (excellent) - the area is evaluated exceptionally well in the national context and internationally.

The **second cycle** of the **Heritage** study field at European Humanities University is given a positive evaluation.

Study field and cycle assessment in points by evaluation areas.

No.	Evaluation Area	Evaluation of an Area in points*
1.	Intended and achieved learning outcomes and curriculum	2
2.	Links between science (art) and studies	2
3.	Student admission and support	2
4.	Teaching and learning, student performance and graduate employment	3
5.	Teaching staff	2
6.	Learning facilities and resources	3
7.	Study quality management and public information	3
Total:		17

*1 (unsatisfactory) - the area does not meet the minimum requirements, there are fundamental shortcomings that prevent the implementation of the field studies.

2 (satisfactory) - the area meets the minimum requirements, and there are fundamental shortcomings that need to be eliminated.

3 (good) - the area is being developed systematically, without any fundamental shortcomings.

4 (very good) - the area is evaluated very well in the national context and internationally, without any shortcomings;

5 (excellent) - the area is evaluated exceptionally well in the national context and internationally.

IV. EXAMPLES OF EXCELLENCE

Core definition: *Excellence means exhibiting exceptional characteristics that are, implicitly, not achievable by all.*

The structured opportunity for students to publish synthesised versions of their original research is an area of best practice, insofar as it recognises their academic achievement and may inspire them to further development.

V. RECOMMENDATIONS

Evaluation Area	Recommendations for the Evaluation Area (study cycle)
<p>Intended and achieved learning outcomes and curriculum</p>	<p>Mechanisms for equality of opportunity should be developed to ensure that all students are able to benefit from any travel component within the first-cycle programme.</p> <p>There is a need to clarify the identity and aims of the first-cycle programme, and to articulate the relationships between historical study and heritage studies approaches and content.</p> <p>The European focus of the first-cycle programme and the geographical scope of the second-cycle programme should be further qualified through attention to heritage concepts, politics, practices, policy, and issues from around the world.</p> <p>In the first-cycle programme, different critical perspectives on European history and heritage need to be engaged with, drawing on the extensive multidisciplinary works of literature (Geography, History, Heritage Studies, Politics, Anthropology etc.) that interrogate the nature of Europe and European history and heritage. This should be tied to a clearer articulation of the aims and identity of the programme and the relationship between the historical and heritage studies approaches and content.</p> <p>In the second-cycle programme, the relationship between modules and the logic of students' educational pathways should be clarified.</p> <p>The Panel recommends giving students the option to choose from a broader range of study modules beyond the formal programme's requirements. Additionally, reviewing the core identity of the programme would present an opportunity to assess the mandatory modules and potentially create more space for a more individualised study experience.</p> <p>Although both options of an academic paper and a creative writing assignment have their merits, it is recommended that all students attempt to achieve a more well-rounded and consistent learning experience in the study programme. This could also help to better integrate theory and practice throughout the programme.</p>
<p>Links between science (art) and studies</p>	<p>More comprehensive research field would enhance the quality of R&D (research and development) activities and the theoretical and scientific basis of cultural heritage studies, as well as the access to wider international research communities. It would also pave the way for more active participation in international conferences. The</p>

	<p>Panel suggests in particular an academic research extract to analyse the concept of 'European cultural heritage' used as a key concept in the first-cycle studies.</p>
<p>Student admission and support</p>	<p>EHU should ensure full transparency in terms of processes, student representation and support, and complaints/grievance procedures, in order to ensure fairness. This should be allied to more structured and transparent communication approaches.</p> <p>The parameters for student mobility connected to the first-cycle programme focus on European cities should be made clear and the quality and content of education should be equal for all students, including equality of opportunity, both as a matter of fairness and to ensure the necessary consistency of teaching and learning for any given cohort.</p>
<p>Teaching and learning, student performance and graduate employment</p>	<p>Syllabi and timetables should be fixed and published well in advance of the commencement of teaching the relevant unit, without leeway for major changes to schedules and content <i>in medias res</i> unless significant external circumstances make this necessary and justifiable.</p> <p>The employability of students should be given careful thought in order to ensure that students are as prepared as they can be for the job market, particularly in a context in which students' return to their home country is problematic and international mobility becomes normal.</p> <p>The relative uniformity should be ensured of the assignments that each student produces for their respective courses. All students in a given course should submit assignments of the same type, which would help ensure that the evaluation is fair across any cohort.</p> <p>To improve student experience, it is important to clarify the procedures for filing complaints. These procedures should be readily accessible to students and available online through the website and virtual learning environment. Additionally, it would be helpful to clearly define the roles and responsibilities of student representatives.</p>
<p>Teaching staff</p>	<p>Staff engagement with sectoral heritage issues and practice should - where possible - feed into pedagogy such that students are exposed to 'live' developments in the field and better understand professional heritage processes.</p> <p>Academic staff should be encouraged to engage more closely with international debates in heritage, memory and museum studies, for example through publishing in key journals and international monographs, and contributing to international conferences.</p>

	<p>EHU should enable or instigate staff development initiatives relating to pedagogical skills and curriculum development either in-house or evaluating the potential to work in partnership with other HEIs to implement this.</p> <p>Mechanisms such as sabbaticals with full-salaried relief from teaching should be identified to allow teaching staff to undertake sustained pieces of research that increase their international standing.</p>
<p>Learning facilities and resources</p>	<p>The university should improve and ensure students' access to classic literature and current research in the field, e.g., in order to master the key concepts of the field and enable participation in international activities.</p>
<p>Study quality management and public information</p>	<p>Social partner policy needs to be adjusted as some of the Belarussian social partners are no longer functioning due to political repressions, while some of the remaining are potentially under threat. Making social partnership agreements with actors in the Lithuanian heritage sector is highly recommended.</p> <p>The university should also take measures to ensure transparency of selection and appointment processes in terms of activities of the Study Programme Committee. The university should identify and implement rigorous, regulated, formal mechanisms beyond internal collegial agreement (potentially including additional external representation) to ensure the effectiveness and fairness of the internal quality assurance system of the studies. Dissemination of information on study quality should also be improved.</p>

VI. SUMMARY

The expert panel extends thanks to the EHU staff for the organisation of the site visit and engagement in discussions, and to the students and social partners who freely gave their time.

The first- and second-cycle heritage programmes at EHU are situated and function within a complex geopolitical, institutional and pedagogical context. The Panel recognises and appreciates the careful negotiation of this by administrative and teaching staff. The unusual position of EHU is used to some effect in exploring heritage issues and in preparing a body of graduates able, conditions allowing, to use their knowledge and understanding to progressively transform the Belarusian state and society in future. This is based on a correct understanding of the basic implication of heritage within national and social identity and political formations. The Panel respects EHU's situation of exile, the duress under which it operates, and its active opposition to a prevailing regime. The Panel accepts, with caveats to follow, that this informs the pedagogical mission and content.

The Panel identified various aspects to be commended. These include the innovative focus (in first-cycle study) on European heritage; the use of cities as pedagogical nodes within the curriculum and wider understandings of European heritage; the high-level sectoral activity of some teaching staff (e.g. in relation to the crucial meeting of the Belarusian national committee of the International Council of Museums at the Prague conference) and the potential for this to inform teaching/student experience; sophisticated use of the VLE; good, accessible, and well-used, facilities; evidence of significant commitment from teaching staff to provide enriching student experience; high levels of favourable student feedback; and highly significant Belarusian social partner endorsement.

In the context of the above positive overview, the Panel also identified a number of serious issues for which deep improvement is required. These are explained at length in the main body of this report but are summarised as follows.

The relationship between the first- and second-cycle study programmes, their identities, and the internal logic of each, need to be better articulated. At present, the identities of the two programmes are ambiguous and the composition of units of study feels somewhat *ad hoc*, as if based primarily on assembling discrete areas of staff expertise rather than on pedagogical requirements and the coherence needed to prepare appropriately qualified graduates.

While innovative, the focus on European heritage in first-cycle studies comes with liabilities. The Panel understands the political imperative to embed a foundational European dimension within studies at EHU, but a serious risk here is that using classical European historiography as a counter-narrative to a Soviet one may have the effect of reproducing and reinforcing outdated, exclusive, hegemonic, metropolitan, and commendatory understandings of Europe that silence other perspectives and obscure power inequalities. The particular choice of cities (with the possible exception of Vilnius itself) seems to represent a canonic vision of Europe (Greek Antiquity, Italian Renaissance etc.) that could immediately be problematised with counter-examples (Trømso instead of Athens, Córdoba instead of Florence, etc., or rural rather than urban places). At the very least, attention to the key cities should be qualified by other contextual perspectives from diverse geographical and socio-cultural loci. A key issue here is the risk of

perpetuating an idealised understanding of Europe at a time when the majority of scholars engaged with 'European heritage', and many actors within the European heritage sector, are carefully rethinking European historical identity, particularly in relation to colonial histories and legacies and to uses of European heritage myths by racist and xenophobic political actors and parties, mainly on the far right. Without the Panel providing a bibliography, more critical perspectives on European heritage(s) are readily available through a brief internet search or through the search engines of major international publishers, particularly *Routledge*, which also publishes the key international heritage studies journals (note also *Memory Studies* by *Sage*).

At the second-cycle level, deeper engagement with wider global issues is required. This links to a need to expand the focus on theoretical/conceptual issues, for a greater engagement with global realities and heritage issues in other locations around the world would lead to an increase in exposure to critical and theoretical debates. Obvious examples are the longstanding global debates about the nature of 'authenticity', global disparities in representation on heritage lists, and the different, sometimes vicious, political uses to which heritage is put in different global contexts. Furthermore, as a result of an expanded global focus, graduates may develop ambition for international mobility and be better equipped for it, which is particularly important in situations in which returning to one's home country is problematic.

Broadening the global scope of the second-cycle programme and deepening the theoretical, critical and political understandings of heritage should be allied to the development of the research environment within the field at EHU. As part of this, mechanisms such as sabbaticals with full-salaried relief from teaching should be identified to allow teaching staff to undertake sustained pieces of research that increase their international standing. This would align with European norms. Where possible, staff mobility should be enabled, in order to engage with and participate in key international fora for critical heritage, tourism and memory studies which have become 'where the action is' within the field, e.g., the Association of Critical Heritage Studies biennial conference, the Memory Studies Association conference, etc. Such increased scholarly extroversion will positively inform teaching and contribute to the development of research culture in the field at EHU. This could be further enhanced by enabling incoming staff mobility, for example through more structured mechanisms for inviting visiting scholars and incorporating their perspectives in ways that benefit the pedagogy and student experience. Such activity would help to develop the international reputation of EHU in heritage.

There is little publication among the staff base in key international outlets that function as international fora for the latest ideas in the heritage studies field - e.g. *International Journal of Heritage Studies*, *Heritage and Society*, *Memory Studies*, *Museum and Society* etc. There is no reason why this should be the case. Staff should be enabled by EHU to aspire to contribute to international debates using appropriate channels of these kinds. The research achievements of staff, international collaborations and the impact of research, should be improved, with a view to improving staff research careers and the quality of research-informed teaching. This necessarily requires further engagement in (mainly) anglophone contexts.

In turn, this relates to a confused situation with regard to language policy in the university, particularly in terms of the language of tuition, which does not appear to be standardised. On the principle that all classes should be taught in the same language, the study-cycle programmes

need to make an overall decision about which language to adopt. Language tuition at EHU will need to be structured to enable this.

While many students were highly positive about the programmes and the support and learning experience they receive, they were not unanimous. Very serious - in some cases alarming - concerns were expressed within the student group around rapid timetable changes (problematic because they disrupt students' working lives and therefore their financial wellbeing); grave staff misdemeanours (on which allegations this report expressly does not comment because of the Panel's limited remit and insufficient evidence); grievance procedures; transparency of student-facing communications; inequality of opportunity for students (see 3.3.4 above); and lack of representation on decision-making committees/bodies, or lack of sufficient information about mechanisms for choice of student representatives. The Panel concludes as best it can: that there is evidently some breakdown in communications that needs to be addressed; and that fairness, transparency, and respect of student requirements and experience need to be foremost and evident in managing the programmes.

The final critical point to make is that the SER was largely unusable as a source of reliable information about the programmes because of translation issues. In fact, the SER led to considerable misunderstandings that had to be resolved during the study visit. The Panel was later informed by an EHU staff member that the SER had been translated across three languages. The panel strongly recommends that EHU discontinue this practice and avoid translation issues by writing future reports in English from the outset.

**EUROPOS HUMANITARINIO UNIVERSITETO PAVEDLO RYPTIES STUDIJŲ
2023 M. BIRŽELIO 9 D. KSPERTINIO VERTINIMO IŠVADŲ NR. SV4-62 IŠRAŠAS**

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Europos humanitarinis universitetas (EHU)

STUDIJŲ KRYPTIS

PAVELDAS

VERTINIMO IŠVADOS

Ekspertų grupė:

1. Prof. Dr. Christopher Whitehead (vadovas), *akademinės bendruomenės atstovas*,
2. Marianne Lehtimäki, *akademinės bendruomenės atstovė*,
3. Assoc. Prof. Dr. Gudrun Drofn Whitehead, *akademinės bendruomenės atstovė*,
4. Saulius Rimas, *darbdavių atstovas*,
5. Imantas Jonas Šimkus, *studentų atstovas*.

Vertinimo koordinatorius - *Dr. Domantas Markevičius, Austėja Pliupelytė*

Išvados parengtos anglų kalba

Vertimą į lietuvių kalbą atliko UAB „Pasaulio spalvos“

© Studijų kokybės vertinimo centras

Studijų krypties duomenys

Studijų programos pavadinimas	<i>Europos paveldas</i>	<i>Kultūros paveldo vystymas</i>
Valstybinis kodas	6121NX076	6111NX065
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinės (4 metai) Nuolatinės sesijinės (5 metai)	Nuolatinės (1,5 metai)
Studijų programos apimtis kreditais	240	90
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Humanitarinių mokslų bakalauras	Humanitarinių mokslų magistras
Studijų vykdymo kalba	Rusų/Baltarusių/Anglų	Rusų/Baltarusių/Anglų
Reikalavimai stojantiejiems	Vidurinis išsilavinimas	Bakalauro laipsnis
Studijų programos įregistravimo data	2019 04 19	2019 04 19

II. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Pirmosios pakopos paveldo studijų krypties studijos Europos humanitariniame universitete vertinamos teigiamai.

Studijų krypties ir pakopos įvertinimas pagal vertinamąsias sritis.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balais*
1.	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	2
2.	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	2
3.	Studentų priėmimas ir parama	2
4.	Studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas	3
5.	Dėstytojai	2
6.	Studijų materialieji ištekliai	3
7.	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	3
Iš viso:		17

*1-Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)

2-Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

3-Gerai (sritis plėtojama sistemiškai, be esminių trūkumų)

4-Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)

5-Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

Antrosios pakopos paveldo studijų krypties studijos Europos humanitariniame universitete vertinamos teigiamai.

Studijų krypties ir pakopos įvertinimas pagal vertinamąsias sritis.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balais*
1.	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	2
2.	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	2
3.	Studentų priėmimas ir parama	2
4.	Studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas	3
5.	Dėstytojai	2
6.	Studijų materialieji ištekliai	3
7.	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	3
Iš viso:		17

*1-Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)

2-Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

3-Gerai (sritis plėtojama sistemiskai, be esminių trūkumų)

4-Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)

5-Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

IV. IŠSKIRTINĖS KOKYBĖS PAVYZDŽIAI

Pagrindinės sąvokos apibrėžimas: išskirtinė kokybė – tai išskirtinių savybių, kurių ne visi gali pasiekti, demonstravimas savo veikloje.

Struktūrizuota galimybė studentams skelbti apibendrintas savo originalių tyrimų versijas yra geriausios praktikos pavyzdys, nes taip pripažįstami studentų akademiniai pasiekimai, kas galimai skatina studentus tobulėti toliau.

V. REKOMENDACIJOS

Vertinamoji sritis	Rekomendacijos vertinamajai sričiai (studijų pakopai)
<p>Studijų tikslai, rezultatai ir turinys</p>	<p>Turėtų būti sukurti lygių galimybių mechanizmai, užtikrinantys, kad visi studentai galėtų pasinaudoti kelionių galimybe pirmosios pakopos studijų programoje.</p> <p>Reikia aiškiai apibūdinti pirmosios pakopos studijų programos identitetą ir jos tikslus bei apibrėžti ryšius tarp istorijos studijų ir paveldo studijų prieigos ir turinio.</p> <p>Pirmosios pakopos studijų programos dėmesys Europai ir antrosios pakopos studijų programos geografinė aprėptis turėtų būti dar labiau padidinta atkreipiant dėmesį į paveldo sąvokas, politiką, praktiką, strategijas ir problemas visame pasaulyje.</p> <p>Pirmosios pakopos programa turi apimti įvairias svarbias Europos istorijos ir paveldo perspektyvas, remiantis gausia tarpdisciplininė literatūra (geografijos, istorijos, paveldo studijų, politikos, antropologijos ir kt.), kurioje nagrinėjamas Europos, Europos istorijos ir paveldo pobūdis. Tai turėtų būti susieta su aiškiau suformuluotais programos tikslais ir savitumu bei istorijos ir paveldo studijų metodų ir turinio santykiu.</p> <p>Antrosios pakopos programoje turėtų būti aiškiau apibrėžtas modulių ryšys su studentų krypties logika.</p> <p>Ekspertų grupė rekomenduoja suteikti studentams galimybę rinktis platesnį studijų modulių spektrą nei numatyta oficialiuose programos reikalavimuose. Be to, programos identiteto peržiūra suteiktų galimybę įvertinti privalomuosius modulius ir galbūt suteiktų daugiau erdvės labiau individualizuotoms studijoms.</p> <p>Nors abu variantai – mokslinio darbo ir kūrybinio rašymo užduotis – turi savų privalumų, visiems studentams rekomenduojama stengtis įgyti visapusiškesnę ir nuoseklesnę mokymosi patirtį studijų programoje. Tai taip pat padėtų geriau integruoti teoriją ir praktiką visoje programoje.</p>
<p>Mokslo (meno) ir studijų sąsajos</p>	<p>Išsamesni moksliniai tyrimai pagerintų MTEP (moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra) veiklos kokybę, kultūros paveldo tyrimų teorinį ir mokslinį pagrindą, taip pat suteiktų galimybę įsitraukti į platesnes tarptautines mokslinių tyrimų bendruomenes. Be to, būtų sudarytos sąlygos aktyvesniam dalyvavimui tarptautinėse konferencijose. Ekspertų grupė, visų pirma, siūlo atlikti akademinis tyrimus, kad būtų išanalizuota „Europos kultūros</p>

	<p>paveldo“ sąvoka, kuri pirmosios pakopos studijose naudojama kaip pagrindinė sąvoka.</p>
<p>Studentų priėmimas ir parama</p>	<p>EHU turėtų užtikrinti visišką procesų, studentų atstovavimo ir paramos bei skundų/pretenzijų nagrinėjimo procedūrų skaidrumą, kad būtų užtikrintas teisingumas. Tai turėtų būti siejama su struktūriškesniais ir skaidresniais komunikacijos metodais.</p> <p>Reikėtų aiškiai apibrėžti studentų judumo, susijusio su pirmosios pakopos studijų programos orientavimu į Europos miestus, parametrus, o mokymo kokybė ir turinys turėtų būti vienodi visiems studentams, įskaitant lygias galimybes, tiek dėl teisingumo, tiek siekiant užtikrinti būtiną mokymo ir mokymosi nuoseklumą bet kuriai grupei.</p>
<p>Studijavimas, studijų pasiekimai ir absolventų užimtumas</p>	<p>Studijų programos ir tvarkaraščiai turėtų būti parengti ir paskelbti gerokai prieš pradėdant dėstyti, be kita ko, be laisvės daryti esminius pakeitimus tvarkaraščiuose ir turinyje studijų proceso eigoje, išskyrus atvejus, kai dėl svarbių išorinių aplinkybių tai yra būtina ir pateisinama.</p> <p>Reikėtų atidžiai apsvarstyti studentų įsidarbinimo galimybes, siekiant užtikrinti, kad studentai būtų kuo geriau pasirengę darbo rinkai, ypač tokiomis aplinkybėmis, kai studentams grįžti į gimtąją šalį yra sudėtinga, o tarptautinis judumas tampa įprastu reiškiniu.</p> <p>Turėtų būti užtikrinta, kad užduotys, kurias kiekvienas studentas atlieka atitinkamuose kursuose, būtų santykinai vienodos. Visi atitinkamo kurso studentai turėtų pateikti tos pačios rūšies užduotis, nes tai padėtų užtikrinti teisingą vertinimą visose grupėse.</p> <p>Siekiant pagerinti studentų patirtį, svarbu parengti aiškesnę skundų teikimo tvarką. Šios procedūros studentams turėtų būti lengvai pasiekiamos ir prieinamos internetu per interneto svetainę ir virtualią mokymosi aplinką. Be to, būtų naudinga aiškiai apibrėžti studentų atstovų vaidmenis ir pareigas.</p>
<p>Dėstytojai</p>	<p>Dėstytojų dalyvavimas sprendžiant paveldo sektoriaus klausimus ir praktika, jei įmanoma, turėtų būti įtraukti į pedagoginę veiklą, kad studentai galėtų susipažinti su „gyvais“ šios srities pokyčiais ir geriau suprasti profesinius paveldo procesus.</p> <p>Dėstytojai turėtų būti skatinami aktyviau dalyvauti tarptautinėse paveldo, atminties ir muziejininkystės studijų diskusijose, pvz., skelbiant publikacijas svarbiausiuose žurnaluose ir tarptautinėse monografijose bei dalyvaujant tarptautinėse konferencijose.</p> <p>EHU turėtų sudaryti sąlygas arba pačioje aukštojoje mokykloje skatinti dėstytojų kvalifikacijos kėlimo iniciatyvas, susijusias su pedagoginiais įgūdžiais ir mokymo programų kūrimu, arba</p>

	<p>apsvarstyti galimybę tai įgyvendinti bendradarbiaujant su kitomis aukštosiomis mokyklomis.</p> <p>Turėtų būti įgyvendinti tokie mechanizmai kaip akademinės atostogos su visišku atleidimu nuo dėstymo, kad dėstytojai galėtų vykdyti ilgalaikius mokslinius tyrimus, kurie sustiprintų jų tarptautinę reputaciją.</p>
<p>Studijų materialieji ištekliai</p>	<p>Universitetas turėtų gerinti ir užtikrinti studentams galimybę susipažinti su klasikine literatūra ir naujausiais šios srities tyrimais, pvz., kad jie įsisavintų pagrindines šios srities sąvokas ir galėtų dalyvauti tarptautinėje veikloje.</p>
<p>Studijų kokybės valdymas ir viešinimas</p>	<p>Reikėtų pakoreguoti socialinių partnerių politiką, nes dėl politinių represijų nebendradarbiaujama su kai kuriais socialiniais partneriais iš Baltarusijos, o kiti susiduria su rizika. Rekomenduojama sudaryti socialinės partnerystės susitarimus su Lietuvos paveldo sektoriaus dalyviais.</p> <p>Universitetas taip pat turėtų imtis priemonių užtikrinti atrankos ir skyrimo procesų skaidrumą, susijusį su studijų programų komiteto veikla. Universitetas turėtų nustatyti ir įdiegti griežtus, reglamentuotus, formalius mechanizmus, kurie neapsiribotų vidiniu kolegialiu susitarimu (galbūt apimtų ir papildomą išorės atstovavimą), siekiant garantuoti vidinės studijų kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumą ir teisingumą. Taip pat reikėtų gerinti informacijos apie tyrimų kokybę sklaidą.</p>

VI. SANTRAUKA

Ekspertų grupė dėkoja EHU darbuotojams už vizito suorganizavimą ir dalyvavimą diskusijose, taip pat studentams ir socialiniams partneriams, kurie geranoriškai skyrė savo laiką.

EHU pirmosios ir antrosios pakopos paveldo studijų programos veikia sudėtingame geopolitiniame, instituciniame ir pedagoginiame kontekste. Ekspertų grupė pripažįsta ir vertina tai, kad administracinis ir pedagoginis personalas į tai atidžiai kreipia dėmesį. Neįprasta EHU padėtimi iš dalies yra remiamasi tiriant paveldo klausimus ir rengiant absolventus, kurie, esant palankioms sąlygoms, galės panaudoti savo žinias ir išmanymą laipsniškai pertvarkant Baltarusijos valstybę ir visuomenę ateityje. Tai grindžiama teisingu paveldo reikšmės nacionaliniam ir socialiniam identitetui bei politiniams dariniams supratimu. Ekspertų grupė atsižvelgia į tai, kad EHU veikia tremtyje, patiria prievartą ir aktyviai priešinasi vyraujančiam režimui. Ekspertų grupė sutinka (su tam tikromis išlygomis), kad nuo to priklauso pedagoginė misija ir studijų turinys.

Ekspertų grupė nustatė įvairių pagirtinų aspektų. Tai novatoriškas dėmesys (pirmosios pakopos studijose) Europos paveldui; miestų kaip pedagoginių centrų naudojimas studijų programoje ir platesnis Europos paveldo supratimas; aukšto lygio sektorinė kai kurių dėstytojų veikla (pvz., esminis Tarptautinės muziejų tarybos Baltarusijos nacionalinio komiteto posėdis Prahos konferencijoje) ir to potencialas dėstytojų/studentų patirtyje; sudėtingas virtualios mokymosi aplinkos naudojimas; geros, prieinamos ir gerai naudojamos patalpos; įrodymai, kad dėstytojai labai stengiasi praturtinti studentų patirtį; labai daug teigiamų studentų atsiliepimų ir itin svarbus Baltarusijos socialinių partnerių pritarimas.

Pateiktos teigiamos apžvalgos kontekste ekspertų grupė taip pat nustatė keletą rimtų problemų, kurios reikalauja esminių patobulinimų. Jie išsamiai paaiškinti pagrindinėje šios ataskaitos dalyje, o jų apibendrinimas pateikiamas toliau.

Reikia geriau apibrėžti ryšį tarp pirmosios ir antrosios pakopos studijų programų, jų tapatumą ir vidinę logiką. Šiuo metu abiejų programų tapatumas yra dviprasmiškas, o studijų dalykų sudėtis atrodo šiek tiek *ad hoc*, tarsi pirmiausia būtų pagrįsta atskiromis personalo sričių kompetencijomis, o ne pedagoginiais reikalavimais ir nuoseklumu, reikalingu rengiant tinkamos kvalifikacijos absolventus.

Nors ir novatoriškas, dėmesys Europos paveldui pirmosios pakopos studijose taip pat kelia ir įsipareigojimus. Ekspertų grupė supranta politinį imperatyvą EHU studijose įtvirtinti pamatinį Europos aspektą, tačiau kyla rimtas pavojus, kad klasikinės Europos istoriografijos naudojimas kaip priešprieša sovietinei gali atkurti ir sustiprinti pasenusį, išskirtinį, hegemoninį, metropolinį ir pagiriamąjį Europos supratimą, nutylintį kitas perspektyvas ir užgožiantį galios nelygybę. Atrodo, kad konkretus miestų pasirinkimas (galbūt išskyrus patį Vilnių) atspindi kanoninę Europos viziją (graikų antika, italų renesansas ir kt.), kurią iš karto galima būtų problematizuoti priešingais pavyzdžiais (Trømsø vietoje Atėnų, Kordoba vietoje Florencijos ir kt., arba kaimas, o ne miesto vietovės). Kalbant apie pagrindinius miestus, reikėtų atkreipti dėmesį bent jau į kitas kontekstines perspektyvas iš įvairių geografinių ir sociokultūrinių vietovių. Pagrindinė problema – rizika įtvirtinti idealizuotą Europos supratimą tuo metu, kai dauguma „Europos paveldu“ besirūpinančių mokslininkų ir daugelis Europos paveldo sektoriaus dalyvių atidžiai

permašto Europos istorinį identitetą, ypač atsižvelgiant į kolonijinę istoriją ir palikimą bei į rasistinių ir ksenofobinių politinių veikėjų ir partijų, visų pirma – kraštutinių dešiniųjų – naudojamus Europos paveldo mitus. Ekspertų grupei nepateikus bibliografijos, kritiškesnių požiūrių į Europos paveldą(-us) galima lengvai rasti trumpai paieškojus internete arba naudojantis pagrindinių tarptautinių leidyklų paieškos sistemomis, ypač „Routledge“, kuri taip pat leidžia pagrindinius tarptautinius paveldo studijų žurnalus (taip pat rekomenduojame atkreipti dėmesį į „Sage“ Memory Studies žurnalą).

Antrosios pakopos studijų lygmeniu reikia labiau išplėsti globalią aprėptį. Tai susiję su poreikiu didesnę dėmesį kreipti į teorinius/konceptualius klausimus, nes didesnis įsitraukimas į pasaulinę tikrovę ir paveldo problemas kitose pasaulio šalyse padėtų geriau susipažinti su kritinėmis ir teorinėmis diskusijomis. Akivaizdūs pavyzdžiai – ilgalaikės pasaulinės diskusijos apie „autentiškumo“ pobūdį, pasauliniai atstovavimo paveldo sąrašuose skirtumai ir skirtingas, kartais piktybiškas, politinis paveldo panaudojimas įvairiuose pasaulio kontekstuose. Be to, didesnis globalių klausimų įtraukimas gali paskatinti absolytų tarptautinį judumą ir geresnę pasirengimą jam, o tai ypač svarbu tais atvejais, kai grįžimas į gimtąją šalį yra sudėtingas.

Antrosios pakopos programos išplėtimas įtraukiant globalius klausimus ir teorinio, kritinio bei politinio paveldo supratimo gilinimas turėtų būti siejamas su EHU mokslinių tyrimų aplinkos plėtra šioje srityje. Taip pat reikėtų nustatyti tokius mechanizmus kaip akademinės atostogos ir atleidimas nuo dėstyto mokant visą darbo užmokestį, kad dėstytojai galėtų atlikti ilgalaikius mokslinius tyrimus, kurie padidintų jų tarptautinį autoritetą. Tai atitiktų Europos normas. Jei įmanoma, turėtų būti sudarytos sąlygos dėstytojų judumui, kad jie galėtų dalyvauti pagrindiniuose svarbiuose paveldo, turizmo ir atminties studijų forumuose, kurie tapo šios srities „veiksmo vieta“, pvz., Kritinio paveldo tyrimų asociacijos kas dvejus metus rengiama konferencija, Atminties tyrimų asociacijos konferencija ir kt. Toks didesnis mokslinis aktyvumas turės teigiamą poveikį dėstytojų ir prisidės prie mokslinių tyrimų kultūros plėtojimo EHU. Tai būtų galima dar labiau sustiprinti sudarant sąlygas atvykstančių dėstytojų judumui, pvz., pasitelkiant labiau struktūrizuotus mechanizmus, kurie leistų pakviesti vizituojančius mokslo darbuotojus ir įtraukti jų požiūrius taip, kad jie būtų naudingi pedagogikai ir studentų patirčiai. Tokia veikla padėtų plėtoti tarptautinę EHU reputaciją paveldo srityje.

Dėstytojai skelbia mažai publikacijų pagrindiniuose tarptautiniuose leidiniuose, kuriuose skelbiamos naujausios paveldo studijų idėjos, pvz., International Journal of Heritage Studies, Heritage and Society, Memory Studies, Museum and Society ir kt. Nėra jokios priežasties, kodėl taip turėtų būti. EHU turėtų sudaryti sąlygas darbuotojams siekti prisidėti prie tarptautinių diskusijų, naudojantis atitinkamais tokio pobūdžio kanalais. Reikėtų gerinti darbuotojų mokslinių tyrimų pasiekimus, tarptautinį bendradarbiavimą ir mokslinių tyrimų poveikį, siekiant gerinti darbuotojų karjerą mokslinių tyrimų srityje ir moksliniais tyrimais grindžiamo mokymo kokybę. Tam būtinai reikia toliau dirbti (daugiausia) anglakalbiame kontekste.

Savo ruožtu tai susiję su painia situacija dėl kalbų politikos universitete, ypač kalbant apie dėstyto kalbą, kuri, atrodo, nėra standartizuota. Vadovaujantis principu, kad visuose užsiėmimuose turėtų būti dėstoma ta pačia kalba, studijų pakopos programose reikia priimti bendrą sprendimą, kurią kalbą pasirinkti. Kalbų mokymas EHU turėtų būti struktūrizuotas, kad tai būtų įmanoma.

Didžioji dalis studentų labai teigiamai vertino programas ir gaunamą paramą bei mokymosi patirtį, tačiau buvo studentų turinčių ir kitokių nuomonių. Studentų grupė išreiškė labai rimtą, o kai kuriais atvejais ir nerimą keliantį susirūpinimą, dėl greitai daromų tvarkaraščių pakeitimų (jie kelia problemų, nes trikdo studentų profesinį gyvenimą, taigi ir jų finansinę gerovę), rimtų personalo nusižengimų (dėl šių kaltinimų šioje ataskaitoje aiškiai nepasisakoma, nes ekspertų grupės kompetencija yra ribota ir tam nepakanka įrodymų), skundų nagrinėjimo procedūrų, studentams skirtų pranešimų skaidrumo, nelygių galimybių studentams (žr. 3.3.4 punktą) ir nepakankamo atstovavimo sprendimų priėmimo komitetuose/organuose arba nepakankamos informacijos apie studentų atstovų pasirinkimo mechanizmus. Ekspertų grupė, kiek tai įmanoma, daro išvadą, kad akivaizdu, jog yra tam tikrų nesklandumų, kuriuos reikia spręsti, ir, vykdant programas, pirmiausia turi būti laikomasi sąžiningumo, skaidrumo ir pagarbos studentų reikalavimams bei patirčiai principais.

Paskutinis svarbus dalykas, kurį reikia pabrėžti, yra tai, kad dėl vertimo problemų Įsivertinimo ataskaita (SER) iš esmės nebuvo galima naudotis kaip patikimos informacijos šaltiniu apie programas. Iš tikrųjų dėl SER kilo nemažai nesusipratimų, kuriuos reikėjo išsiaiškinti vizito metu. Vėliau EHU darbuotojas informavo ekspertų grupę, kad SER buvo išversta į tris kalbas. Ekspertų grupė primygtinai rekomenduoja EHU nutraukti šią praktiką ir, siekiant išvengti vertimo problemų, būsimas ataskaitas nuo pat pradžių rašyti anglų kalba.

Paslaugos teikėjas patvirtina, jog yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 235 straipsnio, numatančio atsakomybę už melagingą ar žinomai neteisingai atliktą vertimą, reikalavimais.

Vertėjos rekvizitai (vardas, pavardė, parašas)